

Žilinská univerzita v Žiline
Univerzita tretieho veku

Německá koloniální území

Vypracoval: Martin Čech
Vzdelávací program: Sběratelství

Ak. rok: 2021/2022
Semester:
Ročník: 1.

Obsah

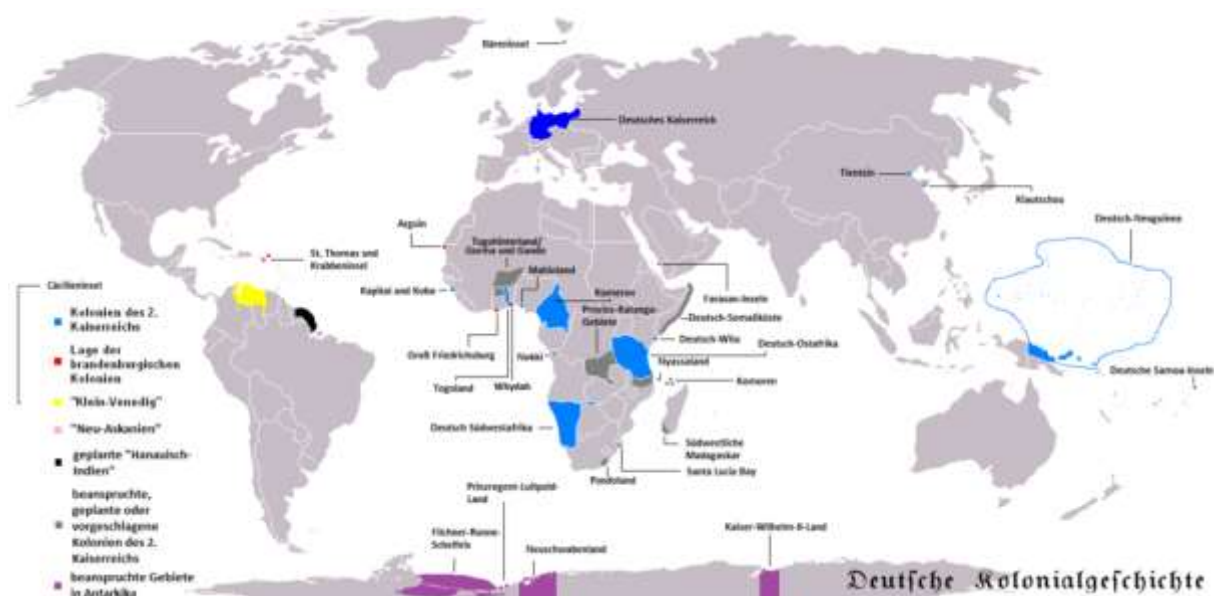
1) Německá koloniální říše.....	3
2) Jednotlivé kolonie.....	4
3) Německé kolonie a jejich pošta.....	5
4) Znamky německých kolonií.....	7
5) Ukázky známek německých kolonií z mých sbírek.....	7
6) Seznam zdrojů.....	13

1. Německá koloniální říše

Zatímco jiné evropské mocnosti začaly získávat koloniální území již od 15. století, Německo se stalo koloniální velmocí v pravém slova smyslu až ve druhé polovině 19. století. Německé císařství vzniklo až v roce 1871. Říšský kancléř Otto von Bismarck odmítal získávání nových území v zámoří, protože očekával jen malé hospodářské výhody, spojené navíc s možnými politickými újmami. V průběhu 70. let nabrala koloniální propaganda na intenzitě. V roce 1882 byl založen Německý koloniální spolek (Deutscher Kolonialverein), který měl propagovat německou kolonizaci a v roce 1884 Německá východoafrická společnost (Deutsch-Ostafrikanische Gesellschaft), která si již dala za cíl praktickou realizaci koloniálních plánů. Obě společnosti se roku 1887 spojily do Německé koloniální společnosti (Deutsche Kolonialgesellschaft). V roce 1890 přiměl nový německý císař Vilém II. kancléře Otto von Bismarcka k abdikaci a soustředil na sebe většinu exekutivní moci. Jeho éra se vyznačuje expanzionistickou politikou a zbrojením (především německého námořnictva) a usilováním o „místa na slunci“; tato politika upřednostňující národní německou prestiž byla v příkrém rozporu s Bismarckovým pragmatismem.

Za éry Viléma II. se Německu podařilo získat další území: v roce 1888 skončily boje s domorodým obyvatelstvem na Nauru, které se stalo německou kolonií, v roce 1898 bylo do říše začleněno čínské město Kiau-čou, a ve stejném roce mikronéské ostrovy Karolíny, Mariany a Palau ve středním Pacifiku a Samoa v jižním Pacifiku. Někteří příznivci kolonialismu si přáli nové uspořádání kolonií v Africe, které se však neuskutečnilo, Německu se pouze podařilo přičlenit ke svému Kamerunu v průběhu Druhé marocké krize v roce 1911 část francouzského Konga. Po vypuknutí první světové války doufalo Německo v dodržování závěrů berlínské konference z roku 1885, která zavazovala všechny koloniální mocnosti ke svobodnému obchodu a mírovému řešení koloniálních sporů. Hned několik dní po vstupu Německa do války byly spojenci dobyty jen minimálně chráněné kolonie Togo, Německá Nová Guinea, Samoa a Kiau-čou. V roce 1915 se vzdalo pětitisícové vojsko chránců Německou jihozápadní Afriku desetinásobné přesile Jihoafričanů. Kamerun obsadili Francouzi a Angličané v roce 1916 za pomoci 19 000 vojáků. Vojsko Německé východní Afriky čítající 15 000 mužů (z toho 11 000 domorodců) se udrželo až do německé kapitulace v roce 1918. S prohrou na evropském bojišti padly plány na vytvoření nepřerušného pásu německých kolonií od Nigeru přes Zanzibar po poušť Kalahari (německy Deutsch-Mittelafrika). V důsledku Versaillské smlouvy ztratilo Německo všechny kolonie. Za zmínku snad stojí drobná epizoda, kdy po prohrané první světové válce při mírových jednáních, mělo o africké Togo údajně v roce 1919 zájem nově vzniklé Československo.

2. Jednotlivé kolonie

Německo považovalo své kolonie za nedílnou součást říše, a proto byly na těchto územích používány pouze symboly císařství. Kolem roku 1912 začalo uvažovat o jednotném vzoru pro své kolonie. V roce 1914 byly návrhy vlajek vytvořeny, schváleny, ale po vypuknutí 1. světové války nebyly nikdy zavedeny. Existuje několik variant návrhů.

2.1. Německá Nová Guinea (1884 – 1914)

2.2. Německá východní Afrika (1885 – 1917)

2.3. Německá jihozápadní Afrika (1884 – 1915)

2.4. Kamerun (1884 – 1916)

2.5. Karoliny (1899 – 1914)

Součást kolonie Německá Nová Guinea.

2.6. Kiatschou (1898 – 1914)

Vlajka nebyla navržena.

2.7. Marianen (1899 – 1914)

Součást kolonie Německá Nová Guinea

2.8. Marschallový ostrovy (1885 – 1914)

Součást kolonie Německá Nová Guinea

2.9. Samoa (1886 – 1914)

2.10. Togo (1884 – 1914)

3. *Německé kolonie a jejich pošta*

Německé kolonie v období 1886 – 1919, tedy 34 let koloniální éry Německa představuje zajímavou kapitolu německé poštovní historie. O které državy se jednalo? Byla to Německá Jihozápadní Afrika (Deutsch-Südwestafrika), Německá Východní Afrika (Deutsch-Ostafrika), Kamerun, Togo, Nová Guinea, Samoa, Karoliny, Mariany, Marshallový ostrovy (Marshall-Inseln) a Kiautschou.

Hospodářský rozvoj německých kolonií nabral zvláště velký rozmach v období před první světovou válkou. Nárůst těžby nerostných surovin v koloniích si vyžádal výstavbu železnic, jejichž délka se od roku 1900 přibližně sedminásobně prodloužila, a to zejména v Jihozápadní Africe, kde ostatně především objevení diamantových polí přispělo k rychlým hospodářským výnosům. Soustavný nárůst požadavků na nákladní dopravu i přírůstky německého obyvatelstva v koloniích vedly k zavedení pravidelné lodní dopravy mezi německými přístavy a německými koloniemi. Nové železniční tratě i pravidelná lodní spojení přispěly též k urychlení přepravy pošty.

V poměrně krátkém čase došlo díky rozvoji německé paroplavby k podstatnému zrychlení přepravy poštovních zásilek, které do té doby putovaly k adresátovi do kolonií mnoho týdnů i měsíců. Tak např. zatímco plavba parníku z Hamburku do kamerunského přístavu Duala trvala jen 20 dní, do přístavu Victoria, prvního naložovacího přístavu 19 dní, do jižněji položeného Kribi 21 dní. Tentýž parník vezl současně poštu pro Togo a částečně pro Německou Jihozápadní Afriku. V Togu to byl přístav Lome, kam parník dorazil z Hamburku za 17 dní. Do Kamerunu jakož i do Toga odplouly parníky přibližně v 8denních intervalech.

Trochu déle trvalo doručování listovních zásilek do Německé Jihozápadní Afriky, do ústí řeky Swakop (přístav Swakopmund) to trvalo 24 až 26 dní, do přístavu Lüderitz ještě o dva dny déle.

O mnoho rychleji byla doručena německá pošta, pokud se použily určité vlakové spoje jako např. Koeln-Verviers, s návazností na anglické poštovní parníky ze Southamptonu do Jižní Afriky. Tyto poštovní kurzy zajišťovala zejména anglická Union Castle Mail Steamship Company. Tyto parníky však nekotvily ve Swakopmundu (nynější Namibie), směřovaly přímo do Kapského Města. V Kapském Městě však byla možnost přeložení pošty na parníky Německé Východoafrické Společnosti plujícími opačným směrem a i přes tuto zajižďku byla pošta dopravena na místo určení o 4 – 5 dní dříve. Příležitost k odeslání listovních zásilek do Německé Jihozápadní Afriky se nabízelo přibližně 5krát měsíčně, takže i do této kolonie bylo zajištěno rychlé poštovní spojení.

Též do Německé Východní Afriky, největší německé kolonie, bylo vytvořeno příznivé poštovní spojení. Vylodovacími přístavy byly Tanga a Dar-es-Salaam (nynější Tanzanie). Přeprava listovních zásilek byla směřována z větší části z Neapole parníky Německé Východoafrické Společnosti, ale též z francouzského přístavu Marseilles parníky francouzské lodní společnosti Messageries Maritimes nebo z přístavu Brindisi anglickou společností Peninsular and Oriental Steam Navigation Company (známou pod logem P&O). Přeprava trvala v závislosti na poloze cílového přístavu 17 – 20 dní.

Při velké rozloze Východní Afriky a intenzivním nárůstu dopravy byla německá pošta nucena přistoupit ke třídění poštovních zásilek již na německém území. Zásilky určené do míst Muansa, Schirati a Bukoba, která leží na Viktoriině jezeře (nynější Tanzanie) a kde se nacházely německé správní úřady a vojenské stanice, byly přepravovány v poštovních pytlích, přes britský přístav Mombasa (nyní v Keni, vzdáleného 2 dny cesty na sever od Tanga) a odtud ugandskou železnici do konečné stanice v Port Florence na Viktoriině jezeře. Odtud pokračovala přeprava pošty lodí po jezeře do místa určení. Přeprava přes britské koloniální území k jezerní oblasti se stala nutností, jelikož tato trasa po ugandské železnici a po Viktoriině jezeře byla podstatně rychlejší nežli pozemní přeprava vnitrozemím Německé Východní Afriky. Poštovní zásilky do oblasti Kilimandžára byly přepravovány Usambarskou železnici do Wilhelmstadtu, zásilky do Ussagara železnici do Morogoro. Jelikož v té době železnice ve Východní Africe nikam jinam nevedla, bylo poštovní spojení s vnitrozemím a oblastí kolem jezera Tanganika nadále svízelné.

Z ostatních kolonií, které ležely v Asii a v Tichém Oceánu, byl za nejdůležitější považován německý protektorát v Číně - Kiautschou (v roce 1898 pronajat na 99 let). I když rozlohou jen něco přes 550 km², avšak díky německému podnikavému duchu nabyl brzy po jeho obsazení na významu. Dokazuje to především rozsah přepravované pošty, která byla vypravována vždy v pondělí, úterý a sobotu železnici z Berlína přes Sibiř. Přeprava trvala včetně odbočky v Charbinu do Tientsinu 13 – 14 dní, do Shanghaie přes Dalni 14 – 17 dní. Jednalo se o listovní zásilky (dopisy a dopisnice), všechny ostatní zásilky včetně tiskovin byly zhruba 2krát týdně přepravovány námořní cestou, přes Brindisi, Neapol anebo Marseilles, a to zejména parníky německé společnosti Hamburg-Amerika-Linie a francouzské Messageries Maritimes. Doba přepravy až do Tientsinu, Shanghaie případně Hongkongu byla různá, okolo 26 dnů do Hongkongu a 33 – 37 dnů do Tientsinu.

Nejdéle putovala pošta na Německou Novou Guineu (do Země Císaře Wilhelma a Bismarckův Archipelág). Byla částečně směřována přes německou lodní společnost Ostasiatische Linie jednou týdně z Neapole případně z Brindisi do Hongkongu a pak Australsko-japonskou linkou, částečně též prostřednictvím anglické P&O do australského přístavu Adelaide, pak železnici do Sydney a odtud opět parníkem Australsko-japonské linky. Vylodovacími přístavy byly Rabaul a Friedrich-Wilhelms-Hafen, kam pošta dorazila za 39 až 47 dní.

Na Karoliny, Palau, Mariany, na nejvzdálenější ostrovy v Tichém oceánu trvala přeprava pošty až 60 dní (do Jaluitu) jelikož parník tam plul jen jednou za měsíc.

Zatímco spojení s posledně uvedenými koloniemi bylo zdlouhavé, naopak spojení s državou Samoa, nejvzdálenějším ostrovním územím australských archipelů, bylo značně lepší, jelikož pošta byla přepravována prostřednictvím anglické Cunard Line přes Queenstown a New York, pak železnicí do San Francisca a odtud Australsko-japonskou linkou do Apie. Zásilky přepravované touto trasou dorazily na Samou již za 31 až 36 dní.

4. Znamky německých kolonií

Dají se rozdělit do tří období. V prvním období od vzniku kolonií do roku 1897 se používalo pro koloniální poštu pouze razítko, kterým se přetiskovaly německé známky. V druhém období v roce 1897 se tiskly známky s přetiskem názvu kolonie. A od roku 1900 začala vycházet jednotná série známek pro kolonie v hodnotách 3 Pf až 5 M s motivem plachetnice, pro kresby lodi byla použita ilustrace císařské jachty "neue Hohenzollern". Veškeré tyto známky byly tištěny v Berlíně v říšské tiskárně. Byly tištěny v té samé době jako série Germania a použity pro ně stejné techniky, barvy, papír.

5. Ukázky známek německých kolonií z mých sbírek

Znamky Togo

Známky Kiautschou

Známky Kamerun

Známky Deutsch - Ostafrika

Známky Deutsch - Neu Guinea

Známky Deutsch - Sudwestafrika

Známky Karolinen

Známky Marianen

Známky Marschall - Inseln

Známky Samoa

Seznam zdrojů :

Katalog Michel Deutschland 2018/2019 ISBN 978-3-95402-247-2

Internetové zdroje :

www.wikipedia.de

www.wikipedia.cz

www.infofila.cz